

Raport Narrativ Vjetor 2022

1. Progresi i Përgjithshëm Programatik

H.A.N.A ka pasur mundësinë të përqëndrohet më shumë në avancimin e misionit të vet falë mbështetjes programatike të EED gjatë vitit 2022 duke u përqëndruar në mënyra të konsolidimit të ofertës së vet për rininë Lezhjane si dhe partnerët. Kjo mbështetje ka ushtruar një trysni pozitive në vëmendje të shtuar të qendrës për çështjen e qëndrueshmërisë financiare, duke qënë se është sfida madhore dhe kryesore e organizatës. Të paktën 12 muajt e fundit kanë shërbyer si reflektim mbi barrierat që një OSHC lokale përball për të mundësuar zbatimin e programit të saj dhe garantuar mbajtjen e stafit në një epokë post-COVID 19, luftë në Evropë dhe një krize sociale dhe ekonomike. Viti i raportimit ka shërbyer për të ndërtuar qasjen e re apo të përmirësuar ndaj mundësive të ngritjes së fondeve ndonëse kjo nuk është një çështje e thjeshtë dhe e lehtë, veçanërisht kur mungon ekspertiza e dedikuar, eksperiencia organizative dhe akses ndaj informacionit.

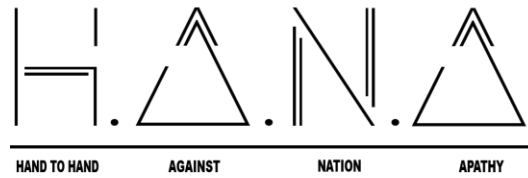
Kështu, parë nën dritën e qëndrueshmërisë organizative dhe strategjisë së komunikimit me partnerë potencialë mbështetës, që ka qënë qëlimi i angazhimit në progres gjatë këtij viti me Fondin Evropian për Demokraci, disa prej arritjeve kryesore vjetore mund të përmenden;

1. Ndërtimi i një marrëdhënieje të mirë me prezencën diplomatike Suedeze në Shqipëri falë bashkëpunimit korrekt, vlerësuar kështu nga komuniteti pjesëmarrës në zbatim në Lezhë si dhe Ambasada Suedeze, në muajt e parë të vitit. Falë kësaj marrëdhënieje të ngritur, është arritur të kthehej qendra në një epiqendër të takimit të vendimarrësve kryesorë qendror dhe lokal të profilit të manaxhimit të mbetjeve. Prej kërkesës dhe insistimit të qendrës për vijueshmëri të bashkëpunimit, një angazhim i Ambasadës Suedeze dhe Institutit Suedez u dha gjatë këtij viti raportimi, për një angazhim të ri me qendren gjatë fillimit të vitit 2023.

2. Nje arritje tjetër ka qënë edhe rinovimi i bashkëpunimit me Ministrinë e Çështjeve të Jashtme dhe Evropiane të Luksemburgut dhe vizita e Ambasadorit të Luksemburgut në Shqipëri, Z. Philippe Donckel. Kjo ka bërë që qendra të përforcojë lidhjen me të rinjtë në njërin prej 4 shtyllave të programit; atë të demokracisë me fokus të veçantë në çeljen e negociatave të anëtarësimit në BE dhe rrugëtimit të vendit tonë drejt BE-së.

3. Tetëdhjetë e nëntë (89) evente, 31 klipe për audiencat online, përmirësimi dhe pasurimi i website të qendres, aplikimi dhe anëtarësimi në një rrjet Evropian organizatash rinore me fokus mobilitetin (Youth Express Network), 67 aplikime thirrjesh apo përpjekje kontakti me mbështetës potencialë (4 përgjigje pozitive; 2 mbështetje, 2 anëtarësime/angazhime të ardhshme) përbëjnë një bilanc të përpjekjeve dhe angazhimit të ekipit të qendres, duke e bërë këtë vit/fazë raportimi intensive në zbatim.

Përpos bilancit të mësipërm të arritjeve, jemi hasur me sfida të qënësishme, të cilat trajtohen më të shtjelluara në rubrikën më poshtë. Megjithatë, vlen të përmendet se ndonëse me synimin e palëkundur për të fuqizuar impaktin e qendres në jetët e të rinjve Lezhjanë, progresi i synuar nuk është përmbushur

në masë të kënaqshme. Qëndrueshmëria financiare e një organizate më rrënjë komunitare (grassroot) në kontekste sfiduese, siç është një bashki (si bashkësi komunitetesh urbane + rurale) relativisht e vogël dhe heterogjene në popullatë si Lezha, është një komponent tejet i vështirë i vizionit organizativ dhe e bën angazhimin e marrë përsipër ndaj rinisë Lezhjane por edhe mbështetësit programatik të vetëm të qendrës për periudhën në fjalë një barrë konsiderueshëm të vështirë. Kjo, referuar sidomos një skenari të dëshiruar të mbështetjes konsistente dhe afat-gjatë nga donatorë por të cilët kanë kurdoherë opsione të shumëfishta e më relevante (në eksperiencë, ekspertizë e në aftësi rrjetëzimi) përpara tyre.

Sidoqoftë, H.A.N.A ka fituar tanimë një vend kryesor ndër aktorët e SH.C në Lezhë dhe ky rol është përforcuar gjatë periudhës në fjalë. Një ndër produktet origjinale dhe të përmirësuara të qendrës, ka qënë programi i edukimit politik të të rinjve me vëmendje në përvetësimin e sistemit të vlerave të BE-së si parakusht për anëtarësim. Duke qënë i 3-ti vit zbatimi, na ka mësuar se, ndonëse një program më fokus të veçantë, është tërësisht e mundshme të ndërthurim si tema ndërsektoriale (crosscutting themes), elemente të të gjithë programit të qendrës, sepse e tillë është dhe nevoja për progres që paraqet perspektiva e anëtarësimit në BE.

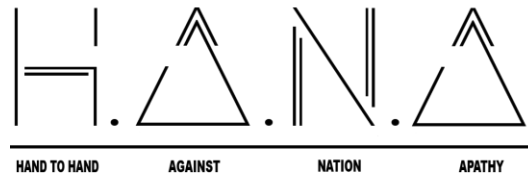
2. Projekte

Programi i Edukimit Politik të të Rinjve – Shkolla Dimërore, Edicioni i 3të

H.A.N.A ka përfunduar me sukses edicionin e tretë të shkollës dimërore për programin e edukimit politik të të rinjve, një traditë që nga viti 2020 “Hyrje në politikë dhe Bashkimi European” Edicioni i parë dhe bashkëpunimi i parë ndërmjet H.A.N.A dhe Ministrisë së Jashtme dhe Evropiane të Luksemburgut. Ka qënë një përvojë pasuruese që ka ndërtuar ekspertizën tonë mbi këtë ndërhyrje, duke kontribuar në përmirësimin dhe efikasitetin e organizatës sonë në komunitetet që ne përfaqësojmë.

Konteksti i zbatimit të demokracisë në Shqipëri është sfidues dhe ne operojmë mes barrierave të tilla si; numri i lartë i emigrimit të të rinjve, shërbime/mundësi të centralizuara nga kryeqyteti (Tiranë), nepotizmi dhe favoritizmi partiak që manifestohet në më pak mundësi për të rinjtë jo të lidhur me pushtetin politik, kushtet e pafavorshme të krijuara nga Lufta e Ukrainës (rritje e kostove të jetesës, por jo të ardhurave), qëndrimi jobashkëpunues i strukturave të arsimit publik ndaj OJF-ve si kjo e jona që trajtojnë politikëbërjen dhe llogaridhënien institucionale. Megjithatë, ne mund të zbatonim programin tonë me të rinjtë që panë një vlerë në thirrjen e H.A.N.A për të rekrutuar dhe ndarë një rrugëtim prej 6 muajsh për të diskutuar mbi rrugën e Shqipërisë drejt anëtarësimit në BE.

Qendra është veçanërisht e interesuar për nxitjen e aktivizmit qytetar tek të rinjtë, në mënyrë që vendi të përfitojë nga brezat e rinj proaktivë që tregojnë interes për të investuar jetën e tyre në Shqipëri, në krahasim me imigrimin në vendet e zhvilluara nëpërmjet të ligjshëm dhe, në shumicën e rasteve, ilegale. mënyrat. Ky rezultat nuk mund të materializohet nëse rinia dështon të angazhohet në mënyrë domethënëse në jetën politike të vendit dhe perspektivën e anëtarësimit të saj në komunitetin e BE-së, pasi janë vendet anëtare të Unionit ato që më së shumti apelojnë për rininë tonë. Thënë kjo, një nga ndërhyrjet më të çmuara të H.A.N.A janë edicionet vjetore të shkollës dimërore, të mbështetura financiarisht nga Ministria e Jashtme dhe e Çështjeve Evropiane të Luksemburgut.

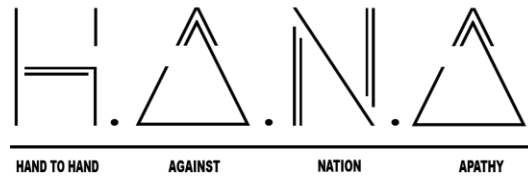

Gjithsej 32 aktivitete që u paraprinë nga një muaj rekrutimi dhe hartimi i metodologjisë së komunikimit dhe promovimit, përfshirë njoftimet publike përkatëse si nisja e edicionit të 3-të të shkollës dimërore, ndryshe programi edukativ politik për të rinjtë; prezantimi i çdo pedagogu dhe gjurmimi i formularit të regjistrimit në Google të aplikantëve.

Aktivitetet e programit nisën fillimisht me një sesion informues për kandidatët e përzgjedhur. Gjatë thirrjes së hapur në shtator 2022 kanë aplikuar 59 të rinj dhe të rritur, ku 33 nga Lezha dhe 26 nga bashkitë e tjera. Ndër këto shifra, programit tonë i janë bashkuar zyrtarisht 22 nga Lezha dhe 15 nga përtej Lezhës. Megjithatë, siç rezultoi, jo të gjithë treguan gatishmërinë për t'u angazhuar në të gjitha hapat e programit, dhe për të rrënjësuar një ndjenjë serioziteti nga ana jonë, ne vendosëm të zbatonim një rregullore që u nda me ta që në sesionin fillestar informativ, duke deklaruar se pjesëmarrësi që do të mungonte për tre (3) ngjarje radhazi, pa justifikim të arsyeshëm, do të përjashtohet nga e drejta për t'u certifikuar në programin dhe/ose për të marrë pjesë në ngjarje kryesore të tij. Seancat online kanë rezultuar mjaft sfiduese për të ruajtur entuziazmin dhe përkushtimin e ngjashëm si me pjesëmarrësit që mund të merrnin pjesë fizikisht. Pjesëmarrja e tyre ka qenë e kufizuar në leksione dhe vizita institucionale në Tiranë.

Gjatë muajit tetor, muaji i aktiviteteve të para, kanë ndodhur katër (4) ngjarje; një (1) sesion informativ dhe tre (3) ligjërata. Pasuar nga nëntori me njëmbëdhjetë (11) aktivitete, nga të cilat gjashtë (6) ligjërata, dy (2) podkaste, një (1) vizitë institucionale, një (1) kënd i BE-së/Festim i vlerave të BE-së dhe një vizitë e organizuar e Ambasadorit të nderuar. Philippe Donckle. Gjatë muajit dhjetor janë zhvilluar shtatë (7) aktivitete; katër (4) leksione, një (1) Këndi i BE-së/Festimi i vlerave të BE-së, një (1) vizitë institucionale dhe një (1) podcast. Muaji i pestë i programit, janari, u shoqërua me 6 aktivitete; dy (2) ligjërata, një (1) vizitë institucionale, një (1) kënd i BE-së/Festim i vlerave të BE-së dhe dy (2) podkaste. Muaji i fundit i zbatimit përfshinte katër (4) ngjarje; një (1) leksion, një (1) podcast, vizita e Ambasadorit të nderuar Donckle dhe një ngjarje reflektimi/mbyllëse. Për arsye logjistike, certifikatat dhe letrat rekomanduese iu dhanë përfituesve të grupit të tretë të shkollës dimërore në mars '23.

Një përvojë e pasur e përbërë nga gjithsej gjashtëmbëdhjetë (16) leksione, gjashtë (6) podkaste, tre (3) Këndet e BE-së/festimi i vlerave të BE-së, tre (3) vizita institucionale, një (1) sesion informativ, dy (2) takime me ambasadorin Donckle dhe një (1) ngjarje tranzicioni. Natyra e programit është e tillë që ofron një përvojë gjysmë akademike për të rinjtë pjesëmarrës, duke u mbushur me leksione me një natyrë mjaft të artikuluar dhe komplekse nga ekspertët e kontraktuar. Gjithashtu, takimi me zyrtarë të lartë dhe përfaqësues diplomatikë është komponenti tjetër që kontribuon në standardin e programit. Thënë këtë, duhet theksuar se sipas mendimit dhe vëzhgimeve tona, përvoja është kuptuar ndryshe nga anëtarët individualë, duke marrë parasysh nivelin e tyre unik të informacionit, gatishmërinë dhe aftësitë e ndërveprimit. Megjithatë, objektivat e programit për të rritur mirëkuptimin e të rinjve në fazën e negociatave të anëtarësimit, procesin e stabilizimit dhe asociimit, Acquis Communautaire (acquis), Kapitujt e integritetit dhe qasja evropiane ndaj çështjeve sistematike që prekin sistemet gjyqësore, ekzekutive dhe legjislative të Vendi (Shqipëria) kanë qenë të suksesshëm në nxitjen e interesit për angazhimin e tyre në diskursin aktual të pozicionit të Shqipërisë në rrugën drejt BE-së. Ky pohim është rezultat i reagimeve të tyre të mbledhura dhe nga përshtypjet gjatë ndërveprimeve të sesionit. Më poshtë, janë disa përshtypje të mbledhura pas disa sesioneve të programit;

"Unë jam Lueda Jakaj dhe sot pata rastin të jem pjesë e një leksioni me një nga intelektualët më të mirë të kohës sonë në Shqipëri, profesor Përparim Kabo. Ai na mësoi për trashëgiminë dhe rrënjët tona kulturore dhe historike që na lidhin me Evropën, me një ndjenjë pasioni të madh. Ky leksion është i paharrueshëm për mua dhe do ta mbaj përgjithmonë me vete kudo që të jem më vonë në rrugëtimin tim të jetës. Duke ditur atë që di tani, anëtarësimi në BE për Shqipërinë nuk është veçse një rend i natyrshëm i gjërave pasi ne përkasim aty dhe ne kemi qenë gjithmonë pjesë e tij disi. Për momentin, ne thjesht po rregullojmë disa gjëra përpara se të trokasim zyrtarisht në dyert e tyre." – Lueda Jakaj, 17 vjeç.

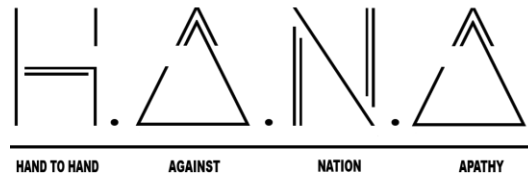
"Unë quhem Endri. Unë kam marrë pjesë prej 3 muajsh në program dhe jam shumë i lumtur që vendosa të aplikoj. Mësime të vlefshme të transmetuara nga njerëz që kanë kontribuar prej kohësh në fushat e tyre dhe në aktivitete të tjera që na dhanë mundësinë të ndihemi si të rinj evropianë, duke takuar dhe përshëndetur politikëbërës dhe diplomatë. Ishte një përvojë e veçantë që më mësoi shumë." – Endri Gjoka, 20 vjeç.

Re:waste – Edukimi Mjedisor

H.A.N.A, zbatoi instrumentin "Re:waste" në përputhje me metodologjinë e cilesuar nga Instituti Suedez. Fillimisht, organizata realizoi një komunikim me Ambasadën e Suedisë në Shqipëri, pasi një kërkesë për t'u njohur veten me prezencën dhe mbështetjen suedeze ndaj shoqërisë civile në Shqipëri. Kështu, H.A.N.A përfitoi nga rasti për të mësuar më shumë rreth platformës Sharing Sweden të Institutit Suedez.

"Re:waste" ishte një përshtatje e përsosur për qëllimin tonë në mbrojtjen e mjedisit dhe ndërgjegjësimin për të. Projekti përputhej gjithashtu me përpjekjet tona për të pilotuar një model komunitar për ndarjen e mbeturinave në Lezhë. Me qëllim të bashkëndarjes së informacionit dhe aktivizmit për këtë çështje, H.A.N.A ishte në kërkim të mundësisë për të zgjeruar ose vazhduar diskutimin për ndarjen e mbeturinave me komunitetin dhe autoritetet lokale.

Duke eksploruar Sharing Sweden, shpresonim të hasnim në një iniciativë me fokus në përpjekjet miqësore ndaj mjedisit dhe ekspozita ishte përshtatja ideale. Pas dakortësimit të detajeve të fazës përgatitore me ambasadën, H.A.N.A përgatiti hapjen e projektit duke projektuar dhe përkthyer materialet nga anglishtja në shqip, prokurimin e disa materialeve lehtësuese për të shfaqur video dhe përgatitjen e eventit kryesor të ekspozitës. Për të arritur audienca më të mëdha ndër të rinjtë e Lezhës, H.A.N.A diskutoi me ambasadën që ekspozita të vizitojë 6 shkolla të Lezhës fillimisht, dhe ata pranuan. Ekspozita u ra dakord të lancohej më 13 prill në ambientet e qendrës rinore H.A.N.A. U bënë përgatitjet, u dërguan ftesat dhe në ora 14:00 u zhvillua eventi duke pritur disa prej aktorëve më të rëndësishëm vendimarrës në qeverinë qendrore dhe vendore në lidhje me çështjen në fjalë; Ministri i Turizmit dhe Mjedisit, Znj. Mirela Kumbaro, Kryetari i Bashkisë së Lezhës, Z. Pjerin Ndreu dhe, sigurisht, Ambasadorja e Suedisë në Shqipëri, Znj. Elsa Håstad. Ishin të pranishëm edhe aktorë tjerë vendas të rëndësishëm si përfaqësuesi i projektit "Bashki të Forta", dy kompanitë e vetme të angazhuara në ekonomi qarkulluese në Lezhë (Vale Recycling dhe AZ Group), drejtori i Drejtorisë së Arsimimit Rajonal dhe drejtori i Zyres së Edukimit Lokal, drejtori i Departamentit të Integritetit European, Transparencës dhe Komunikimit në Bashkinë e Lezhës, përfaqësues nga organizatat civile vendore të Lezhës dhe Kurbit, përfaqësues nga 10 shkollat e Lezhës dhe mysafirë të tjerë.

Pas këtij eventi, filli udha e "Re:waste" nëpër shkolla të Lezhës. 11 panelat e ekspozitës u zhvendosën në shkollat e mëposhtme:

3. Shkolla e Mesme "Besëlidhja", Lezhë, qytet
4. Shkolla e Mesme "Gjergj Fishta" Lezhë, qytet
5. Shkolla e Mesme "Gjergj Kastrioti" Lezhë, qytet
6. Shkolla e Mesme "Kosova" Lezhë, qytet
7. Shkolla e Mesme Publike e Zejmenit, Njësia Administrative Zejmen
8. Shkolla e Mesme Publike e Ishull-Lezhës, Njësia Administrative Shëngjin

Shkollat që vizituan ekspozitën në qendrën e rinisë ishin:

1. Shkolla e Mesme Profesionale "Kolin Gjoka" Lezhë, qytet
2. Shkolla e Mesme Publike "Hydajet Lezha" Lezhë, qytet
3. Shkolla e Mesme Publike "At' Shtjefen Gjeçovi", Kurbin
4. Shkolla e Mesme "Nënë Tereza", Lezhë, Kodër-Marlekaj

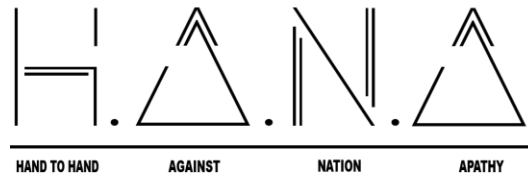
Një total prej 3120 nxënësish dhe më shumë se 200 staf shkollor u ekspozuan ndaj informacionit gjatë 6 javëve që ekspozita u shfaq në shkolla ose qëndroi në bazë (qendra rinore). Staf shkollor u udhëzua nga H.A.N.A të përdorte informacionin nga panelat për të organizuar orë të hapura me nxënësit si pjesë e programit shkollor për t'i informuar ata për menaxhimin e duhur të mbeturinave, dëmet që shkaktohen në mjedis nga mungesa e ri-përdorimit dhe riciklimit, si dhe për të ilustruar shembullin e Suedisë. H.A.N.A është shumë krenare që ka zbatuar këtë mjet si pjesë e programit të saj në Lezhë, sepse kjo ka mundësuar që "zëri" i saj të dëgjohet më shumë dhe më qartë dhe, më e rëndësishme, të mbledhë zyrtarët më të rëndësishëm përgjegjës për menaxhimin e mbetjeve për të marrë komentet dhe përkushtimet e tyre për kauzën.

"Rini, Riciklim, Respekt – Ekosistemi i Dashurisë për Mjedisin" – Edukim Mjedisor

Duke qënë se projekti është zgjatur me një periudhë 3 mujore, duke u shtrirë edhe në vitin 2022, ka pasur disa mbi-arritje të objektivave fillestarë të projektit (fillimisht me kohështirje Janar - Dhjetor 2021). Kështu, aktivitetet në fjalë, angazhim shtesë në vitin 2022, kanë të bëjnë me;

- dokumentimin e eksperiencës së pilotimit të një modeli të diferencimit të mbetjeve në burim, që H.A.N.A ka vënë në jetë në Lezhë falë negociimit me Bashkinë e Lezhës, në një doracak apo udhëzues
- realizimin e një reportazhi të së njëjtës nismë si dhe realizimin e një dokumentari ku të përmbledhet eksperiencia e zbatimit dhe aktivitetet disa mujore e fazës së dytë të zbatimit
- realizimin e një fushate aktivizmi mjedisor në terren me të rinjtë e gimnazit publik të Lezhës përmes një marrëveshje me Zyrën Vendore Arsimore Lezhë të titulluar "Orët e Shërbimit Komunitar".

Duke qënë se projekti ka krijuar një bazë të mirë bashkëpunëtorësh gjatë fazës së parë të zbatimit, ka qënë frytëdhënëse prezenca në aktivitete e autoriteteve vendore edhe gjatë fazës së dytë të zbatimit.

Megjithatë një vëmendje kryesore dhe një pjesë dërrmuese të zbatimit gjatë fazës së dyte e kanë marrë objektivat e dytë dhe të tretë të projektit si dhe puna me të rinjtë ndonëse kontakti me ta është lehtësuar falë bashkëpunimit me ZVAP Lezhë dhe shkollat.

Kështu në kuadër të zbatimit të objektivit të dytë, 2 gjëra kryesore kanë ndodhur;

1) puna për ngritjen e një grupi pune i cili do të angazhohej në një kurs arti të riciklimit duke e finalizuar me vënien përballë publikut Lezhjan të një ekspozite me vepra të krijuara nga mbetjet e riciklueshme si dhe

2) realizimi i 10 instalacioneve për diferencimin e plastikës dhe ndotjes nga bishtat e cigareve, të cilat do të shpërndaheshin nëpër shkolla të Lezhës si dhe në kënde të ndryshme të qytetit.

Gjatë Nëntorit 2021, është finalizuar një marrëveshje me shkollën më të madhe publike në Lezhë (Gjimnazi “Hydajet Lezha”) dhe falë këtij bashkëpunimi 130 të rinj i janë bashkuar përpjekjeve të qendrës në periudhën Mars dhe Prill 2022 për të shpërndarë mesazhin e kujdesit për mjedisin e natyrën.

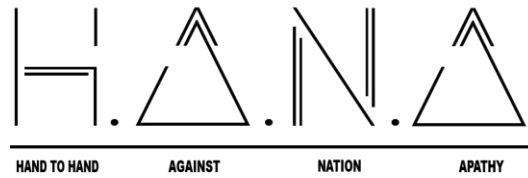
Kështu, me këta të rinj janë realizuar aksione pastrimi përgjatë gjithë Lezhës, janë lyer trungje pemësh përgjatë qytetit, është rijetëzuar këndi i pushimit të shkollës përmes lyerjes së stolave, improvizimit të vazove të luleve me goma plastike të lyera me ngjyra; realizimit të një ankete ndër qytetarë të Lezhës dhe biznese për të matur nivelin e të kuptuarit por edhe kënaqësisë së banorëve rreth zbatimit ose jo të ciklit të plotë manaxhimit të mbetjeve në Lezhë nga bashkia; ngritjen e një sistemi diferencimi të shisheve një përdorimshe plastike duke komunikuar e ndërgjegjësuar bizneset në qytet etj.

Kështu, H.A.N.A ka angazhuar në mënyrë direkte 145 të rinj (130 të O.SH.K + 15 të ekspozitës “Art Prej Koshit”). Ekspozita ka mbledhur 2-3 herë në javë grupin prej 15 vetash nën kujdesin e një profesori arti të kontraktuar nga qendra dhe ka finalizuar një ekspozitë të titulluar “Art Prej Koshit” me mbi 15 vepra me nuanca artistike të realizuara kryesisht me plastikë të kategorisë së ndryshme (nga qese, shishe, enë, tapa etj) por edhe hekur. Ekspozita është inauguruar përballë publikut Lezhjan i cili e ka vlerësuar për kreativitetin dhe mjeshtërinë e realizimit të veprave të arrira, shëmbëlltyrë e punimeve me famë kombëtare apo ndërkombëtare.

Njëkohësisht, veprat e tyre janë të dukshme dhe kanë hijeshuar vendin ku janë ekspozuar duke i tjetërsuar pamjen e qëllimin, në qendër ku gjenden objektet e ekspozitës apo në qytet e shkolla ku gjenden instalacionet dhe puna e të rinjve të O.SH.K.

9. Mësim, Sfida & Mundësi

Gjatë kësaj faze raportimi që ka përkuar me 2 vite shkollore (2021-2022 dhe 2022-2023), e për shkak se disa nga frekuentuesit kryesorë të qendres janë të rinjtë e shkollave të mesme, është vënë re një qëndrim frenues nga bashkëpunimi i institucioneve koordinuese arsimore. Në gjykimin tonë, kjo ka ndodhur për 2 arsye, së pari sepse ka pasur një tranzicion në udhëheqjen e Drejtorisë Rajonale të Arsimit dhe është vënë re një qasje e centralizuar dhe varësi vendimarrjeje nga eprorët në Tiranë (M.A.S). Ky institucion rajonal i ka ndaluar qendres krejtësisht komunikimin me të rinjtë dhe stafet pedagogjike në shkolla pa marrë fillimisht aprovim nga M.A.S për të bashkëpunuar me ZVAP dhe shkollat në vartësi. Qendra ka përpiluar dokumentacionin me kurrikulat programatike të ndërhyrjeve të propozuara për të rinjtë, një

volum i konsiderueshëm pune, dhe ka pritur rreth 6 javë për të marrë një përgjigje refuzuese me një rationale të dobët dhe të paarsyeshme.

Së dyti, natyra e qasjes kritike ndaj shkak-pasojave të fenomeneve që trajton qendra me të rinjtë bie në kundërshtim me interesat partizane të pushtetit lokal dhe frymës së mbështetjes së pakushtëzuar që pretendon nga “aleatët”. Duke qënë eksplicit në qëndrimet kundër paanësisë dhe përkatësisë politike dhe promovimit të arsytimit kritik tek të rinjtë, herë pas here kemi marrë sinjale të llojit mos-ftesë në evente të caktuara të organizuara nga institucionet vendore me prezencë të shoqërisë civile në Lezhë, prezencë të aktorëve të tjerë të SH.C në shkolla, pa kaluar nëpër burokracitë e M.A.S dhe tendencë për të mos kthyer përgjigje në tentativat e qendrës për komunikim dhe ftesat e eventeve.

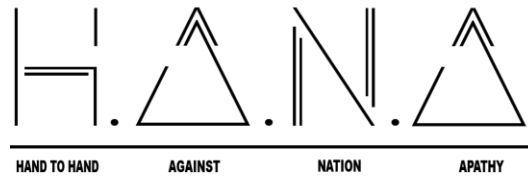
Kjo, duke marrë parasysh se Lezha është një vend që ka konsiderueshëm të rinj (15-29 vjeç rreth 25% e popullatës prej 113’500 banorësh), por me një normë shumë të lartë migrimi të brëndshëm drejt Tiranës dhe emigrimi, jashtë Shqipërisë dhe interes të ulët për angazhime në OSHC, bën që kategoria me interes përfshirjeje dhe potenciale më të mëdha ndikimi e formësimi për H.A.N.A të jenë të rinjtë e gjimnazeve dhe shkollave të mesme.

Një tjetër reflektim i bërë është ai i përmendur në rubrikën më lart, rreth nocionit “organizational sustainability quest”. Shqipëria është përplot me barriera kur i vë vetes qëllim të operosh një organizatë të re lokale si dhe qender rinore. Së pari është stigma e të qënurit i vogël dhe pa eksperiencë që i nxit pjesën dërrmuese të agjensive ndërkombëtare financuese të ndërhyrjeve të organizatave, të të injorojnë në përpjekjet dhe apelet për ndihmë. Nga Janari deri në fund të Dhjetorit ’22, kemi hartuar 67 propozime për mbështetje drejtuar shumë insitucioneve prezente në vend si dhe jashtë Shqipërisë; përgjigje ndaj thirrjeve të këtyre të fundit apo “unsolicited”, kërkesë për takime prezantuese apo qoftë dhe kërkesa për informim rreth mënyrave si mund të bëhemi pjesë e thirrjeve të mbyllura. Shumica e këtyre përpjekjeve janë përballur me heshtje dhe mungesë reagimi apo refuzime. Kështu, përpjekjet për ngritje fondesh kanë rezultuar disi dekurajuese gjatë kësaj periudhe ndonëse jemi të vetëdijshtëm se axhendat e donatorëve janë të ngarkuara më çështjet e tyre dhe mungesa e rezultateve pozitive nuk ka lidhje të drejtpërdrejtë me qendren.

Një përpjekje e qendres në këtë drejtim ka qënë abonimi në disa sajte online si “Chronicle of Philanthropy”, “FundsforNGOs” në versione premium. Kjo ka ndihmuar me evidentimin e disa mundësive të hapura për O.SH.C nëpër botë si dhe marrjen e informacionit të filtruar e udhëzime se si t’u qasesh disa donatorëve të caktuar.

10. Balanca Gjinore dhe Çështje tjera Ndërsektoriale

Një ndër drejtimet strategjike të qendres është edukimi i audiencës dhe frekuentuesve e përfituesve për çështjet gjinore. Duke qënë në brëndësi të programit kjo shtyllë, është përkthyer në plan pune më aktivitete specifike që kanë trajtuar problemin e mizogjinisë dhe të drejtave të shkelura të vajzave dhe grave. Këto aktivitete janë trajtuar me të rinjtë frekuentues por është treguar kujdes që qëndrimi i qendres të jetë shumë i qartë publikisht rreth fenomenit të pabarazisë dhe padrejtësisë së trajtimit të gjinive në shoqëri, duke përfshirë edhe diskriminimin e hapur me bazë seksi (femër dhe/ose nga komuniteti LGBTQIA+).

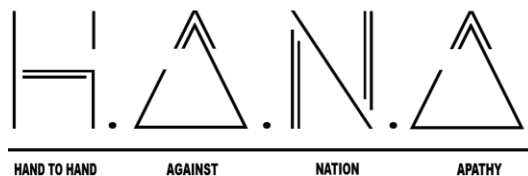

Në një rubrikë që e kemi quajtur “Hajde T’Flasim” jemi përpjekur të flasim për (dis) balancën mes gjinive, duke risjellë në vëmendje një diskutim të endur prej moti gjër në gjysmë, jo nga nxitimi por nga pengesat e mëdha ndër mendësi e qëndrime masive publike. Kemi tentuar të flasim për absurdin e vendimarrjes mbi fatin dhe trupin e vajzës/gruas nga djemtë e burrat përreth tyre. Mesazhi që u kemi dhënë në këto takime vajzave të reja është: Nëse vendosin të tjerët për ty vetëm mbi baza të seksit, ti nuk gëzon të drejtën mbi jetën tënde. Ti ke vetëm një trup e një jetë me manual udhëzimi si e kur ta përdorësh, të hartuar nga njerëzia që kontrollojnë jetën tënde! Për të "vallëzuar" me finesë nëpër diskutimin për lirinë, barazinë e drejtësinë e trajtimit për vajzat/gratë në Shqipëri me qëllim bindjen e ndryshimin e mendësive patriarkale të fshehta tek njerëzit, është aspak e lehtë. Na ka rezultuar, siç e dinim se, njerëzit i kanë skalitur në thellë qëndrimet e këmbëngulin përmbi to gjer në vet-mohim përballë çdo argumenti, statistike, dëshmie a rasti që u sërviert. Tentuam të vinim njëri tjetrin po sidomos djemtë në pozitën ku të tjerë do merrnin vendime për trupat e tyre, duke i pyetur si i bënte të ndjeheshin ky mendim. Duket qartë se vetëdija së kjo nuk mund të ndodhë kurrë në këtë jetë i vinte ata (djemtë) në një pozitë privilegji të nënkuptuar që nuk le vend për empati apo qoftë për të çuar ndërmend ndryshimin e bindjeve të tyre alla “jetojmë tashmë në kohëra barazie ndaj le të mos dramatizojmë kot”! Nga diskutimet, që u frymëzuan nga aktualiteti në Amerikë mbi çështjen “Jane Roe vs. Harry Wade”, disa prej djemve prezent u shprehën se ka vajzat abortojnë prej 1 prej 2 arsyeve; 1. abort për të shpëtuar jetën e nënës ose 2. abort qejfi. Për ta vënë më shumë në perspektivë opinionin dominues të shoqërisë tonë në Lezhë (literalisht), një vajzë e re shtatzënë aksidentalisht, pa asnjë plan jete apo sistem suporti të asnjë lloji, duhet “të marrë përsipër përgjegjësinë” pasi asaj nuk i lejohej të jetë një qenie seksuale me nevojë si partneri i saj. E sigurisht përveç bindjeve të trashëguara brez pas brezi patriarkale (ku është patriarku që merr vendime të cilat veçse mund të zbatohen në heshtje) ata kanë dhe influencë të fuqishme nga besimi fetar, që në anët e Lezhës por edhe zonave veriore nga ku kanë migruar masivisht banorët e sotshëm, është katolicizmi dhe lidhja e fortë e kishës me komunitetet që ruan tradicionalizmat dhe thjeshtëzimet e jetës minimalistike përsa i përket ushqimit intelektual.

Në raste të caktuara diskutimet nuk i kemi udhëhequr në por kemi ftuar vajza të komunitetit feminist nga Tirana me një kontribut e artikuli të admirueshëm por ndërkohë që tek vajzat frymëzojnë shumë empati e solidaritet, tek shumë prej djemve hasin në qëndrime rezistente ose në heshtje, thjesht refuzim për të folur rreth çështjes. Një rast, kur diskutohej për të drejtat e njeriut me theks në nevojën për zhvillim të qasjes feministe një nga djemtë u ngrit në revoltë nga vendi dhe u largua duke dhënë si arsye stafit “po iki sepse nuk mund ta duroj tek flet (për të ftuaren tonë)”.

Raste si ky, ka jo vetëm mes të rinjve por edhe profesionistëve burra dhe shpesh herë e kemi gjetur veten duke ndaluar takimin për të vijuar një diskutim me ndonjërin prej tyre i cili na sfidon përmes kulturës së tëhuajtjes (cancel culture). Diku nga Dhjetori, u ndjemë të motivuara për të filluar punën për ndërtimin e një ekspozite që sjell në vëmendje gjuhën e urrejtjes dhe nuancat mizogjene që shpërndahen si vrer në rrjete sociale si një këmbanë alarmi për refuzimin persistent për të përqafuar disa vlera të padiskutueshme të komunitetit të BE ku po insistojmë kaq fort të anëtarësohemi.

11. Komunikimi, Shtrirja dhe Dukshmëria

12. Vlerësimet Përfundimtare

E gjykojmë raportin vjetor organizativ si një moment të rëndësishëm për të reflektuar mbi arritjet dhe sfidat që organizata jonë ka përballur gjatë vitit 2022. Në këtë periudhë, kemi qenë të përkushtuar në të promovuarin e demokracisë, llogaridhënies publike, ndërgjegjësimin për mjedisin dhe çështjet gjinore përmes aktiviteteve tona. Me mbi 80 aktivitete të zhvilluara dhe më shumë se 200 të rinj të angazhuar, kemi bërë përpjekje të vazhdueshme për të ndikuar pozitivisht në Qarkun e Lezhës, më specifikisht në Bashkinë e Lezhës.

Gjithashtu, një aspekt tjetër i rëndësishëm që mbase nuk zë hapësirë mjaftueshëm në këtë dokument është edhe përgatitja e organizatës për Zgjedhjet Vendore 2023. Ne e konsiderojmë angazhimin dhe pjesëmarrjen tonë në monitorimin dhe vëzhgimin e procesit zgjedhor si një prej mekanizmave më të rëndësishëm për të ushtruar rolin tonë në promovimin e një demokracie funksionale në vend. Ne kemi investuar kohë dhe burime në përgatitjen e stafit dhe vullnetarëve tanë gjatë vitit 2022 duke i paraprirë nevojës për të kryer këtë detyrë me përgjegjësi dhe profesionalizëm. Duke qenë të përfshirë në këtë proces, ne shpresojmë të ndikojmë në promovimin e transparencës, integritetit dhe pjesëmarrjes së lirë në zgjedhjet vendore të ardhshme.

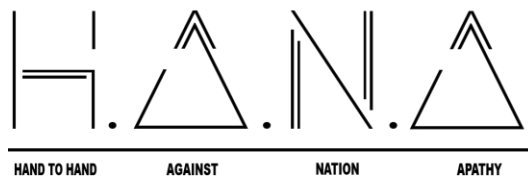
Raporti vjetor organizativ ofron një platformë të rëndësishme për të vlerësuar rezultatet tona, të identifikojmë sfidat dhe të hartojmë plane për të forcuar dhe zgjeruar impaktin tonë në të ardhmen.

13. Ndryshimi Madhor i Arritur

Gjatë vitit 2022, arritja jonë më e madhe si organizatë ishte zbatimi i tre projekteve të suksesshme nga qendra rinore "H.A.N.A.". Ne kemi mobilizuar mbi 200 të rinj dhe kemi organizuar mbi 80 aktivitete të ndryshme në fushën e demokracisë, llogaridhënies publike, ndërgjegjësimin për mjedisin dhe avokimit për çështjet gjinore. Përmes këtyre projekteve, kemi nxitur angazhimin e të rinjve në debatet publike, kemi rritur ndërgjegjësimin për shqetësime mjedisore dhe kemi promovuar barazinë gjinore. Në të njëjtën kohë, jemi përkushtuar në përpjekje të vazhdueshme dhe kemi investuar energji për të mbajtur hapur dhe aktive qendrën rinore të vetme në Lezhë. Kemi krijuar ndërlidhje të fortë dhe rrjetëzime me partnerë dhe bashkëpunëtorë të ndryshëm dhe i kemi kushtuar rëndësinë e duhur ndërveprimit me audiencat tona online. Kjo angazhim dhe përkushtim tregon përpjekjen tonë për të shërbyer komunitetin dhe të rinjtë në mënyrë të qëndrueshme dhe të suksesshme.

ërkushtimi i donatorit EED për të mbështetur përpjekjet e H.A.N.A. përmes një granti themelor (core grant) për periudhën Korrik 2022 - Dhjetor 2023 është një arritje e shumë e rëndësishme për organizatën tonë lokale. Pasiguria financiare dhe mungesa e burimeve janë sfida të mëdha për organizatat e vogla që operojnë jashtë qendrave kryesore të fuqisë dhe mundësive në Tiranë. Përkrahja që vjen nga një agjenci prestigjioze donatore si EED na jep një ndjenjë të sigurisë dhe stabilitetit financiar, duke na lejuar të përqëndrohemi në misionin tonë dhe të zhvillojmë projekte të rëndësishme në komunitetin tonë lokal. Kjo mbështetje na jep mundësinë të ndikojmë në zhvillimin dhe të drejtat e të rinjve në një terren gjeografik të ndryshëm, duke u bërë një zë i rëndësishëm në promovimin e ndryshimit pozitiv dhe përmirësimin e jetës së komunitetit tonë.

Besmira Lekaj, Drejtues Ekzekutiv, 30 December 2022

Raporti i dorëzuar nga

(Emri i plotë, titulli, nënshkrimi dhe data)